B.35

Beliren Yetişkinler için İyilik Hali Ölçeği'nin Geliştirilmesi, Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması

Diğdem M. Siyez, Erol Esen, Seçil Seymenler, Barışcan Öztürk

ÖZET

Bir işte çalışmaya başlamak, evlenmek ve ebeveyn olmak gibi gelişim görevlerini içeren genç yetişkinlik döneminden farklı olarak beliren yetişkinlik dönemi özellikle sanayi ve bilgi toplumlarında gözlenen karmaşık ekonomik yapı ve eğitim hayatının uzamasıyla birlikte bireyin kendisini özgürce keşfettiği, ergenlik ve yetişkinlik dönemlerini birbirine bağlayan dönem olarak tanımlanmaktadır (Arnett, 2000; 2007a; 2007b). Bireyin yaşamında farkındalıklarının arttığı ve yaşama dair önemli seçimlerin yapıldığı bu dönemde bireylerin bedensel, ruhsal ve sosyal boyutlarda işlerliğini geliştirmesini amaçlayan iyilik halinin değerlendirilmesinin önemli olduğu düşünülmektedir. Alan yazında yurtdışında geliştirilip Türkçe'ye uyarlanan iyilik halini değerlendirmeye yönelik ölçme araçları olmakla birlikte ve bunların bir kısmının üniversite öğrencileriyle geçerlik güvenirlik çalışmaları yapılmış olmasına rağmen kültüre duyarlı bir ölçme aracının geliştirilmesinin de alan yazına katkı sağlayacağına inanılmaktadır. Bu araştırmanın amacı, beliren yetişkinler için geliştirilen Beliren Yetişkinler için İyilik Hali Ölçeği'nin (BYİHÖ) geçerlik ve güvenirlik çalışmasının yapılmasıdır. Araştırma kapsamında ilk olarak araştırmacılar tarafından 12 maddelik bir madde havuzu oluşturulmuş ve kapsam geçerliği için uzman kanısına sunulmuştur. Uzmanların önerileri doğrultusunda ifadelerde düzeltme yapılmış ancak kapsam geçerlik indeksleri .80'in üzerinde olduğu için ölçekte yer tüm maddeler korunmuştur. BYİHÖ'nün geçerlik ve güvenirlik çalışması için ilk aşamada bir devlet üniversitesinde üç fakültede lisans eğitimine devam eden 343 öğrenciden (226 kadın, 117 erkek) veri toplanmıştır. Katılımcıların yaş aralığı 18- 25 (= 21.25, SS = 1.65) arasında değişmektedir. BYİHÖ'nün yapı geçerliği incelenmeden önce her bir madde için alt üst %27'lik grup ortalamaları bağımsız gruplar t testi ile incelenmiş ve her bir maddenin puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. BYİHÖ'nün yapı geçerliğini incelemek için yapılan Açımlayıcı Faktör Analizi (AFA) sonucunda toplam varyansın %34,83'ünü açıklayan tek faktörlü bir yapı elde edilmiştir. Ölçütbağıntılı geçerlik için BYİHÖ ile Yaşam Doyumu Ölçeği (Köker, 1991) ve İyilik Hali Yıldızı Ölçeği (Korkut Owen, Doğan, Demirbaş Çelik ve Owen, 2016) arasındaki ilişki incelenmiş ve pozitif yönde anlamlı ilişkiler bulunmuştur. Ölçeğin güvenirlik çalışması kapsamında ise Cronbach alfa güvenirlik katsayısı hesaplanmış .81 olarak bulunmuştur. AFA sonucu elde edilen faktör yapısını doğrulamak için 250 lisans öğrencisinden (150 kadın, 100 erkek) daha veri toplanarak Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) yapılmıştır. DFA sonucunda da tek faktörlü yapı doğrulanmıştır. Sonuç olarak BYİHÖ, beliren yetişkinlerin iyilik halini değerlendirmek için yapılacak araştırmalarda kullanılabilir.

Anahtar Kelimeler: iyilik hali, beliren yetişkinlik, ölçek geliştirme

Kaynakça

Arnett, J. J. (2000). Emerging Adulthood: A theory of development from the late teens through the twentees. American Psychologist, 55(5),469-480.

Arnett, J. J. (2007a). Emerging adulthood: What is it and what is it good for? Child Development Perspectives, 1(2), 68-73.

Arnett, J. J. (2007b). Afterword: Aging out of care- Toward realizing the possibilities of emerging adulthood. The New Directions for Youth Development, 113, 151-161.

Köker, S. (1991). Normal ve Sorunlu Ergenlerin Yaşam Doyumu Düzeylerinin Karşılaştırılması. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Korkut Owen, F., Doğan, T., Demirbaş Çelik, N. ve Owen, D. W. (2016). İyilik Hali Yıldızı Ölçeği'nin geliştirilmesi. Journal of Human Sciences, 13(3), 5013-5031. doi:10.14687/jhs.v13i3.4130